

САВЕЗНИ ЗАВОД ЗА МЕРЕ И ДРАГОЦЕНЕ МЕТАЛДЕ

СТРУЧНЕ КОМИСИЈЕ
ОБРАЗОВАЊЕ У САВЕЗНОМ ЗАВОДУ
ЗА МЕРЕ И ДРАГОЦЕНЕ МЕТАЛДЕ

БЕОГРАД, 1997.

ПРЕДГОВОР

Метрологија је област сазнања која се односе на мерења. Она се посебно бави мерним јединицама и њиховим еталонима, мерилима и мерењима и обухвата све теоријске и практичне проблеме који се односе на мерења, без обзира на њихову тачност. Метрологија, такође, обухвата одређивање физичких константи и својства материјала и материје, а може се посматрати и у зависности од физичке величине коју разматра, нпр. као метрологија дужине, метрологија времена, метрологија температуре и др. или према области примене, као техничка метрологија, астрономска метрологија, медицинска метрологија и др.

Метрологија је под дејством низа других наука, односно области, истовремено делујући на њих. Пораст сазнања из метрологије водио је специјализацији, тј. развоју њених појединачних делова, нпр. метрологије масе, метрологије дужине, метрологије електричне енергије и др. Истовремено, морало се, и мора се, водити рачуна и о све ширем сагледавању целине, односно укупних потреба и могућности развоја и примене постојећих сазнања. При томе се достигнућа метрологије, осим у научним истраживањима, примењују и у области пословања: у утврђивању квалитета производа и услуга, и у области квалитета: у стварању и утврђивању квалитета производа и услуга.

Уопште посматрано, обим и сложеност метрологије, а посебно њена уткање у многе друге области, условили су разне приступе у њеном разматрању. Некад се истичу мерне методе, а некад мерна средства, њихова својства или конструкција. Међутим, наведене и друге одлике метрологије захтевају да се она посматра системски и систематски, како би се оптимално користили расположиви ресурси и постигали прихватљиви ефекти.

Не упуштајући се овде у даље поделе метрологије, ваља истaćи да се у нас, по основу важећих прописа, о делу те области, који је од заједничког интереса за целу земљу и за који је заинтересована држава, стара Савезни завод за

мере и драгоцене метале. Права и дужности Завода, односно његови послови и задаци проистичу посебно из два савезна закона (Закона о мерним јединицама и мерилима и Закона о контроли предмета од драгоцених метала). Свесни тежине тих послова и задатака, њиховог значаја и одговорности за њихово успешно извршавање, као и чињенице да Завод није потребан самом себи, већ свима онима који се баве метрологијом, у Заводу је, за сада, образовано 19 стручних комисија за поједине области метрологије. У те комисије је укључено је 242 стручњака из привредних, научних и других организација, од којих је 69 доктора и 37 магистара наука, међу којима су два академика, 43 универзитетска професора и 7 доцената универзитета, као и низ других угледних стручњака и привредника из целе земље. То је несумњиво моћна снага, способна да разреши многе проблеме у области метрологије.

Комисије су образоване захваљујући спремности свих стручњака, укључених у те комисије, да својим знањем и деловањем доприносе даљем развоју метрологије у нас, али и спремности Завода да своје активности изложи јавној расправи. Полазећи од тога, од чланова комисија очекује се да критички разматрају целокупан рад Завода, стање у области метрологије, у нас и у односу на друге земље, али и да својим знањем и расположивим могућностима помажу у решавању уочених проблема.

На крају, још једном се захваљујем свим члановима образованих комисија на доброј вољи да заједнички уређујемо област метрологије у нашој земљи и да заједнички обезбеђујемо задовољавајући рад у тој области и њен развој. Такође, још једном молим све чланове комисија да, у складу са својим могућностима, помажу Заводу, да би он могао помогати свима онима којима је његова делатност потребна.

Проф. др Миле Пешаљевић, дипл.инж.
Директор Савезног завода за
мере и драгоцене метале

УВОД

На основу члана 63. Закона о мерним јединицама и мерилима ("Службени лист СРЈ", бр. 80/94 и 28/96), у Заводу су образоване следеће стручне комисије:

1. Комисија за стратегију развоја метролошког система;
2. Комисија за дужину и угао;
3. Комисија за метрологију масе;
4. Комисија за време и фреквенцију;
5. Комисија за температуру и топлоту;
6. Комисија за референтне материјале у органској хемији;
7. Комисија за референтне материјале у неорганској хемији;
8. Комисија за фотометрију и радиометрију;
9. Комисија за запремину течности;
10. Комисија за запремину гаса;
11. Комисија за јонизујућа зрачења;
12. Комисија за силу и притисак;
13. Комисија за трансформацију електричне струје и напона;
14. Комисија за електронику;
15. Комисија за електричне мерне инструменте;
16. Комисија за бројила електричне енергије;
17. Комисија за еталоне електромагнетних величина;
18. Комисија за физичко-хемијска мерења;
19. Комисија за мерила у саобраћају.

Стручне комисије су образоване да би разматрале питања која су од значаја за метрологију уопште, као и за поједине области метрологије, а нарочито за:

- остваривање југословенских (примарних) еталона основних и изведенih јединица ;
- употребу законских мерних јединица;
- међународну сарадњу по одређеним питањима из наведених области метрологије;
- послове у вези интеркомпарадације еталона;
- развој нових мерних метода и уређаја;
- предлоге подзаконских прописа у области метрологије;
- друга питања из области метрологије.

Чланове стручних комисија именовао је директор завода из реда стручњака које су предложила заинтересована предузећа, научне и истраживачко-развојне организације и други заинтересовани органи и организације.

Чланови комисије именују се на период од четири године.

Рад стручних комисија обавља се према Правилнику о раду стручних комисија образованих у Савезном заводу за мере и драгоцене метале.

КОМИСИЈА ЗА СТРАТЕГИЈУ РАЗВОЈА МЕТРОЛОШКОГ СИСТЕМА

Комисија за стратегију развоја метролошког система разматра и даје мишљење Заводу о питањима од посебног значаја за развој метролошког система СРЈ, са нагласком на законске мерне јединице, остваривање југословенских (примарних) еталона и њихово поређење са међународним еталонима и сарадњу са међународним метролошким организацијама.

Комисија даје мишљења, примедбе и предлоге на прописе, као и на нацрте и предлоге нових прописа којима се уређује метролошки систем у СРЈ.

Чланове Комисије су:

1. **Председник Комисије, академик Проф. др Петар Миљанић,**
тел: (011) 650 457
*Српска академија наука и уметности (САНУ),
11000 Београд, Пушкинова 9*
2. **Заменика председника, академик Проф. др Милан Курепа,**
*САНУ, Институт за физику,
тел: (011) 107 036,
11080 Београд-Земун, Прегревица 118, ПП 68*
3. **Проф. др Ђорђе Бек-Узаров,**
*Институт за нуклеарне науке "Винча",
тел: (011) 458 222
11001 Београд, ПП 522*
4. **Проф. др Милован Бешић, директор**
*Института за црну металургију,
тел: (083) 44 145
81400 Никшић, Вука Карадића 66*

5. Проф. др Радомир Вукасoјевић,
Машински факултет Универзитета у Подгорици,
тел: (081) 14 370
81000 Подгорица, Цетињски пут бб
6. Пуковник, mr Драган Ђорђевић, начелник
Технички омантичи центар,
тел: (011) 667 322
11000 Београд, Војводе Степе 445
7. Генерал-п.пук. Радојица Кадијевић, помоћник савезног
министра, Савезни секретаријат за одбрану,
тел: (011) 656 584; 2358 448
11000 Београд, Кнеза Милоша 9
8. Проф. др Богослав Ковачевић,
Електронски факултет Универзитета у Нишу,
тел: (011) 603 750
11070 Нови Београд, Париске комуне 23/IV
9. Јосип Крајнингер, председник
Корпорације "СЕВЕР", Суботица,
тел: (024) 26 512
24000 Суботица, Магнетна поља бб
10. Проф. др Драгомир Крнић, декан
Физичког факултета Универзитета у Београду,
тел: (011) 630 152
11000 Београд, Студентски трг 12/IV
11. Проф. др Коста Маглић,
Институт за нуклеарне науке "Винча",
тел: (011) 438 906
11001 Београд, ПП 522
12. Проф. др Видосав Мајсторовић,
ЈУСК, Машински факултет Универзитета у Београду,
тел: (011) 328 651
11000 Београд, 27. Марта 80

13. др Братислав Маринковић, директор
Центра за атомску и субатомску физику,
Институт за физику,
тел: (011) 107 036,
11080 Београд-Земун, ПП 68
14. Доц. др Војислав Митић, председник
Електронске индустрије,
тел: (018) 622 122
18000 Ниш, Булевар В. Влаховића 80-86, ПП 79
15. Проф. др Живко Митровић,
Факултет организационих наука Универзитета у Београду,
тел: (011) 491 017
11000 Београд, Јове Илића 154
16. Радомир Наумов, директор
Електротехничког института "Никола Тесла",
тел: (011) 23 51 380
11000 Београд, Косте Главинића 8а, ПП 139
17. Срђан Спиридоновић,
Агенција "Спирidonović" и ЕИ "Никола Тесла",
тел: (011) 656 319
11000 Београд, Делиградска 22
18. Проф. др Драган Станковић,
Електротехнички факултет Универзитета у Београду,
тел: (011) 324 8681
11000 Београд, Булевар револуције 73, ПП 816
19. Проф. др Ратко Узуновић, помоћник министра за
науку и технологију у Влади Србије, Министарство за
науку и технологију Републике Србије,
тел: (011) 688 047
11000 Београд, Немањина 22-26

Секретар Комисије је mr Вида Живковић, саветник
директора Савезног завода за мере и драгоцене метале.